

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Мукачівська міська рада
Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II (Україна)
Малопольський державний університет
імені Вітольда Пілецького в м. Освенцім (Республіка Польща)

**VI МІЖНАРОДНА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ**

**ФІНАНСОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ
ЗРУШЕНЬ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ**

Збірник тез доповідей

29 березня 2022 р.

**Ministry of Education and Science of Ukraine
Mukachevo State University
Mukachevo City Council
Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian Institute (Ukraine)
Cavalry Captain Witold Pilecki State University of Malopolska in Oświęcim
(Republic of Poland)**

**VI INTERNATIONAL
SCIENTIFIC
CONFERENCE**

**«FINANCIAL REGULATION OF
CHANGES IN THE ECONOMY OF
UKRAINE»**

29 March 2022

Mukachevo

УДК 336.13.025.12(477)(043.2)

Ф59

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет Науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 4 від 18 квітня 2022 року)*

Програмний комітет:

Щербан Тетяна Дмитрівна – ректор Мукачівського державного університету, доктор психологічних наук, професор.

Джоанна Стуглік – директор Інституту управління та виробничого машинобудування, Малопольський державний університет імені Вітольда Білецького, м. Освенцім.

Гоблик Володимир Васильович – перший проректор Мукачівського державного університету, доктор економічних наук, професор.

Кобаль Василь Іванович – проректор з науково-педагогічної роботи, Мукачівський державний університет, кандидат педагогічних наук, доцент.

Герц Мирослав Мирославович – начальник бюджетного відділу фінансового управління виконавчого комітету Мукачівської міської ради.

Черничко Тетяна Володимирівна – завідувач кафедри економіки та фінансів, Мукачівський державний університет, доктор економічних наук, професор.

Організаційний комітет:

Стегней М. І. – д.е.н., проф., Нестерова С. В. – к.е.н., доц., Гладинець Н. Ю. – к.е.н., доц., Лінтур І. В. – к.е.н., доц., Петричко М. М. – к.е.н., доц., Братюк В. П. – к.е.н., доц., Росола У. В. – Ph.D. ст. викл., Михальчинець Г. Т. – ст. викл.

Ф59 Фінансове регулювання зрушень у економіці України: збірник тез доповідей учасників VI Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, Мукачево, 29 березня 2022 р. – Мукачево: Вид-во МДУ, 2022. – 213 с.

Основною метою проведення конференції є обговорення та пошук рішень актуальних проблем здійснення фінансового регулювання зрушень в економіці України, обмін дослідницьким досвідом та публікація результатів наукових досліджень. Подані матеріали містять методологічні та методичні підходи, що можуть заслуговувати на увагу широкого кола фахівців.

Організаційний комітет вважає за доцільне повідомити, що не всі положення і висновки окремих авторів є беззаперечними. Разом з тим вважаємо можливим їхню публікацію з метою обговорення.

Редакція збірника не несе відповідальності за достовірність статистичної та іншої інформації, за якісний зміст і оформлення авторських рукописів (стилістичні, орфографічні помилки тощо) та залишає за собою право не розділяти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання розглянуті на конференції.

© Мукачівський державний університет, 2022

ЗМІСТ

Секція 1. Особливості розвитку фінансово-кредитної системи в сучасних умовах	
БЕЗРОДНА О. С., ОГОРОДНЯ Є. М. Інформаційно-аналітична система дотримання умов належної обачності у контрагентських відносинах з банками	8
БРАТЮК В. П. Сучасні реалії ринку майнового страхування	11
БРАТЮК В. П., ШЕРШУН В. В. Кібер-страхування як сегмент страхового ринку	13
ВЕЛИКИЙ Р. І. Структура управління конкурентоспроможністю фермерських господарств	16
ВОВЧАК О. Д., АНДРЕЙКІВ Т. Я. Вплив банківських ризиків на фінансову стійкість банківської системи	17
ГЛАДИНЕЦЬ Н. Ю., БИЧКОВА К. С. Валютна лібералізація: переваги та недоліки	19
ГНІДИН Т. Р. Сучасний стан безготівкових розрахунків в Україні	21
ГОЛОВАЧКО В. М., ГОЛОВАЧКО В. В. Поняття та класифікація системи безготівкових розрахунків	25
ГРАБ Ю. Ю. Необхідність страхового захисту в сучасних умовах	28
ЛНТУР І. В. Роль банківських інновацій в системі забезпечення конкурентоспроможності банків	30
НЕСТЕРОВА С. В., КОПЧА В. В. Вплив військових дій на банківську систему України: сьогодення та майбутнє	32
ПЕТРИЧКО М. М. Розвиток органів адміністрування в Україні	35
ПЕТРИЧКО М. М., ХЛАНТА В. В. До питання податків в умовах воєнного стану	38
РУЩИШИН Н. М., МУТЯН І. Є. Капітальне інвестування в Україні: джерела фінансування та проблеми здійснення	40
СКУБА А. М. Проблеми сучасного страхового ринку та шляхи модернізації	42
ЧАЙКОВСЬКА М. П., СТОЯНОВ В. М. Напрямки впливу ефективного ризик-менеджменту на фінансову стійкість банківської системи	45
ЧУЙ І. Р., ГОЛДАК С. М., ДУМА О. І. Економіко-математичне моделювання рівня податкової безпеки	48

Секція 2. Концептуальні засади формування менеджменту і маркетингу в умовах кризової економіки

БОРА Н. Ю. Комерційна діяльність торговельного підприємства в умовах маркетингової орієнтації	52
БАБІЧ В. В., МАКСИМЕНКО Д. В. Економічний аналіз в системі управління підприємством	55
ВЛАСЮК Н. І. Переваги застосування програмно-цільового планування розвитку територій	57
ІРТИЩЕВА І. О., РОМАНЕНКО С. С. Національні особливості організаційно-управлінської системи розвитку спортивно-оздоровчої діяльності	60
КОГУТ В. А. Соціальна відповідальність та зміна контент-стратегії ІТ компаній в LINKEDIN у період російсько-української війни	62
КОЗИК І. М. Структурні перетворення в умовах становлення постіндустріальної економіки: світовий досвід	64
ЛИЗАНЕЦЬ А. Г. Управління економічною стійкістю підприємства	66
ЛІБА Н. С. Світовий досвід реалізації регіональної промислової політики	70
НЕЧИТАЙЛО В. В. Виклики для фермерських господарств у воєнний період	73
ОБЦЬКИЙ А. А. Маркетингова політика в умовах кризової економіки як інструмент підтримки капіталізації підприємств	74

**ВПЛИВ ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ НА БАНКІВСЬКУ СИСТЕМУ УКРАЇНИ:
СЬОГОДЕННЯ ТА МАЙБУТНЄ**

Події, що розгорнулися на території нашої Батьківщини починаючи з 24 лютого 2022 року, сколихнули всі сектори економіки, не винятком стала і банківська система. Попри це, вона була готова до цього, бо не вперше вирішує завдання, які пов'язані з військовими діями. У лютому 2014 року банки вже зіткнулися з проблемами щодо вивезення готівки з тимчасово окупованих територій Криму, Донбасу та Луганську, втратою капіталу та ліквідації банків на цих територіях.

Сьогодні ситуація стала аналогічною, лише, на жаль, збільшилось географічне охоплення.

Ризики, з яким зіткнулися або зіткнуться найближчим часом банки можна прокласифікувати на 3 групи.

Перший ризик – це операційний ризик, а саме:

- обмеження щодо роботи відділень або їх закриття на територіях, де ведуться активні бойові дії;
- неможливість роботи кол-центрів, штаби яких розташовані переважно у Херсонській, Житомирській, Харківській та Чернігівській областях, які на сьогодні є місцями активних бойових дій;
- матеріальні втрати.

Другий ризик – ризик ліквідності, що являє собою наявний або потенційний ризик для доходів та капіталу, який виникає через неспроможність банку виконати свої зобов'язання у визначені строки, не зазнавши при цьому недопустимих втрат [1].

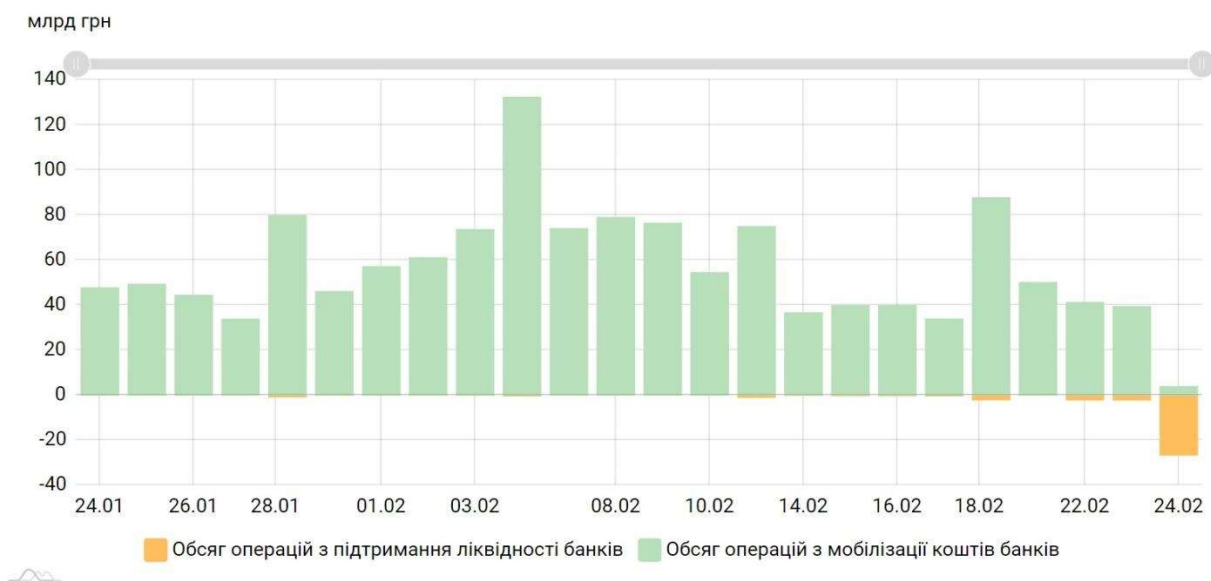
Задля уникнення даного ризику 24 лютого Національний Банк України прийняв постанову «Про роботу банківської системи в період запровадження воєнного стану» [2]. Зокрема передбачалось:

- обмеження на зняття готівки до 100 тис. грн в добу як в українській гривні, так і в іноземній валюті (в еквіваленті гривні) на території України та до 100 тис. грн в місяць за кордоном;
- заборона видачі готівки з валютних рахунків населення, винятком є підприємства та установи, які здійснюють завдання Уряду. Згодом такі обмеження було послаблено;
- цілодобове підкріплення банкоматів готівкою;

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

- часткова робота відділень у вихідні та святкові дні;
- здійснення безготівкових розрахунків без обмежень, а також можливість отримувати «готівку на касі» у найбільших торгових мережах України;
- призупинення роботи валютного ринку України, крім здійснення операцій з продажу валюти населенню та здійснення купівлі валюти задля погашення кредиту; закріплення курсу долара на рівні офіційного курсу за 24 лютого, а саме 29,25 грн/\$;
- ліквідація двох банків РФ та припинення відносин з клієнтами та коштами, що мають російське та білоруське походження;
- введення мораторію на здійснення транскордонних валютних платежів та переказу готівки закордон;
- здійснення безперебійного доступу клієнтів до сейфових скриньок;
- рефінансування банків для підтримки ліквідності без обмежень суми, терміном до одного року.

Так, лише у перший день війни 9 банків отримали кредити рефінансування на загальну суму 26,7 млрд грн (рис. 1) [3]. Зокрема це були кредити овернайт, тобто повернуті у той же день.

ФІНАНСОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗРУШЕНЬ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

що узгоджений між кредитором і позичальником, за якого останній може повністю або частково не погашати заборгованість. Завдяки такому періоду позичальнику надається можливість упорядкувати особисті фінанси та відтермінувати виплату боргу, причому не зіпсувавши ділові відносини з кредитором. Зазвичай кредитні канікули можуть передбачати: або повну відстрочку платежів, або часткову відстрочку платежів, коли позичальник може не сплачувати відсотки по кредиту або ж основну суму боргу,

Що стосується сьогоднішніх кредитних канікул, то вони передбачають скасування не лише погашення боргу, а й нарахування відсотків за поточними кредитами. Проте слід наголосити, що кредитні канікули є відтермінуванням сплати боргу, а не його прощенням.

Близько 5 млн українців стали вимушеними переселенцями, з них майже 2 млн людей покинуло межі України. Частина з них мали роботу і стабільний дохід, а тому, можливо, і кредитні зобов'язання – від кредитних карток до іпотек. Зараз вони залишилися без стабільного доходу. А отже – і можливості виконувати свої кредитні зобов'язання.

То ж це означає, що в найближчій перспективі банкам доведеться зустрітись з великими обсягами проблемних кредитів, суттєвою втратою їх доходу та запланованої ліквідності у вигляді планових погашень за кредитними портфелями. Особливо під високий ризик попадають банки, які спеціалізуються на кредитуванні населення, а також малого і середнього бізнесу.

Отже, аналізуючи вищеописане, Банківська система України продемонструвала свою стійкість та нині залишається ліквідною. Дії НБУ та вітчизняних банків у перші ж години були злагодженими та ефективними. Поки ситуація умовно «заморожена», населення та бізнес мають можливість безперешкодно користуватися власними коштами, здійснювати оплату за товар та послуги, отримувати пенсії, заробітну плату та соціальні виплати, частково користуватися кредитними лімітами тощо.

Проте повна або часткова відсутність комісійної винагороди за банківські послуги, кредитні канікули, неможливість населення та бізнесу погашати свої зобов'язання перед кредиторами колосально вплинуть на кредитні портфелі банків та здійнять навантаження на банківський капітал, а тому і на життєдіяльність банківської системи в цілому. Як прогнозують експерти, до кінця 2022 року банки втратять майже 50 % свого капіталу [5].

А перед НБУ постане нелегке завдання втримати ситуацію з інфляцією, курсом та процентною ставкою.

Найближчим часом буде дуже важливим створення програми підтримки банківської системи з боку НБУ як регулятора, з боку Уряду та закордонної фінансової підтримки у вигляді докапіталізації від міжнародних банківських груп ЄС, США, МВФ та ЄБРР.

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Крім того, важливим залишиться відновлення інфраструктури, бізнесу та житла для населення завдяки державним програмам зі зниженим рівнем відсоткових ставок (типу 5-7-9). Це підтримає банки, адже дасть їм можливість відновити свою ліквідність та стабілізувати фінансовий стан.

Надважливе – перемога у цій війні!

Список використаних джерел

1. Офіційний сайт НБУ / Термінологічний словник // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://old.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?>
2. Постанова НБУ №18 «Про роботу банківської системи в період запровадження воєнного стану» / Офіційний сайт НБУ // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0018500-22#Text>
3. Банки за перший день війни отримали 26,7 млрд грн рефінансування / Інформаційне агентство «Фінансовий клуб» // [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://finclub.net/ua/news/banky-za-den-otrymaly-26-7-mlrd-hrn-refinansuvannia.html#:~:text=%D0%91%D0%B0%D0%BD%D0%BA>.
4. Кредити надані Національним банком на строк більше 30 календарних днів / Офіційний сайт НБУ // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/ua/markets/loans-over-30-days>
5. Через війну активи банків можуть скоротитися на 50%. Що робити з курсом, кредитами та інфляцією після перемоги: думки фінансистів / Офіційний сайт Forbes Ukraine // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://forbes.ua/inside/vyzhit-i-nakormit-mir-zachem-nuzhna-i-kak-rabotaet-programma-lgotnykh-kreditov-dlya-agrariiev-25032022-5027>

УДК 336.02

М. М. ПЕТРИЧКО
Мукачівський державний університет

РОЗВИТОК ОРГАНІВ АДМІНІСТРУВАННЯ В УКРАЇНІ

Адміністрування має виконувати завдання, які затверджені нормативно-правовими актами або законами. Основні завдання це – забезпечити сервісне обслуговування платників, контролювати сплату та декларування податків та зборів. Такі функції виконували різні правові органи держави (податкова служба, митна служба, пенсійний фонд).

Спираючись на економічну та податкову систему Європи, Україна прагнула створити таку саму систему оподаткування. Це можна зрозуміти з того, що в Україні відбувалися

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>